

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Nihil addendum in orationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

id, & commodè fieri potest, nec in tali casu nobilitèr turbaretur Missæ ordo. Quid enim turbationis est, si certo advertens me non dixisse v.g. *Orationem Communica*ntes dicendam in die Paschatis, paululum progressus regrediar ad eam recitandam? Nota illud (*paululum*) & illud (*certo*) & illud (*dum secretè orar*) nam in Orationibus publicis valde modicus debere est progressus, ut regredi ad supplendum obligaretur Sacerdos, quia in publicis facilitum est turbationis, & populi admirationis periculum.

*An propter Impotentiam omitti aliquid possit
in Missa.*

27. Vel ante inchoatam Missam prævidetur impotentia, vel ipsa inchoata. Deficit, v. g. aqua, quæ misceri debet cum vino. Id potes prævidere, antequam Missam incipias, vel ipsa incepta, quando, v. g. urget tempus incendi.

28. Si ante prævideatur, regulariter, debet Missa omitti. Ita Suar. de *Sacram. disp.* 85. *sect.* 2. *capit.* 2. Dico regulariter, nam si res sit parvi momenti, ut si prævideatur esse Campanulam, vel tertium cereum in elevatione accendi, idum, tunc non esset Missa facile omit-
tenda, maxime pensato incommodo, quod oritur tunc forte posset ex Missæ omissione.

29. Si non praeviderit ante est pariter distinguendum: si enim, quod defecit, est de substantialibus; idque praeviderit, incepta Missa, sed ante consecrationem, potius est Missa omittenda, quam proseguenda, quia melius est non celebrare, quam celebrare indebitre. Idem *ibid.* *scilicet. i. initio.* Si vero adverterit defectus post consecrationem, prosegui omnino Missam debes, cum non sit Sacrificium incompletè relinquendum Sic *ibid.*

30. Quod illud quod deficit non sit de substantialibus, tunc servanda est illa regula *ibid. sect. 2. §. 1. igitur*, ut pensata gravitate, & levitate rei, quæ dicitur, incommodo, quod sequitur, scandalo, quod oriri possit, &c. id facias, quod melius tibi videbitur; Nec scrupulose te geras, nam quodcumque bona fide, in illa turbatione facias, coram Deo factum bene censbitur. Imò hæc est universalis doctrina, in similibus perurbationibus, etiam in rebus gravissimis, atque addo etiam in Missis substantialibus, quam tradit ex Navarr. & Silvio, Diana *p. 2. tract. 14. resol. 70. fine*, & ratio est potest, quia ea, quæ bona fide sunt in illa perturbatione, non presumuntur ita deliberate facta, ut saltem ad mortale pertingant. Cætera huc pertinentia, partim dicta sunt spæsum in toto hoc opere, partim in loco proprio dicentur cum de Defectibus in Missa occurrentibus agemus infra *capite octavo*.

Ne quid addatur in Missa.

1. **D**ico pari, imo maiori ratione, nihil esse addendum in Milfa. Ita Suar. *de Sacram.* d. 53. *secl.* 2. §. *Dico Tertio.* Milfora, inquam, Tum quia ex gestore suo gravior est culpa commissiois, quam omissionis; Tum quia hic est majus periculum superstitionis; cum facilius, inò, & gravius superstitorio fiat addendo, quam omitendo: Tum quia expetitus id cavetur à Tridentino, & Pio V. supra §. 1. n. 7. citatis. Non tamen deest hic exultatio ducta ex parvitate materiæ, & inadvertentiâ, ut similiter dictum est in precedentiibus.

Nihil addendum in orationibus.

2. Hinc infero primò. Sacerdotes, si non ad mutandum Ritum Missæ (sic enim, ut ex dictis constat, graviter sine controversia peccaret) sed ut privata persona, etiam dum secrete orat, adderet in Missa aliquam Orationem, v. g. *Pater*, & *Ave*, Psalm, David, vel quid simile propter suam peculiarem devotionem,

peccaturum, quia addit aliquid, quod non est in
sa, licet propter levitatem materiae, non au-
liter.

3. At S. Franciscus Xaverius, Indiarum Ap-
 ex Vita ejusdem apud Lucenam, lib. 5. cap. 1.
 Communionem, addebat orationem a se La-
 positam pro conversione Indorum, quæ pro
 hæc est.

Aeternē Deus, omnium rerum Creator, reueren-
tium animas te solum creasse, quas ad imaginē, et
tudinē tuam fecisti. Ecce Domine in opprobriū
et ipsis impletur Inferni. Memoro Domine Iesu
filiū tuī, qui sanguinem suū tam liberaliter effudit
illis passus est. Ne permittas, Domine, eundem Filium
Dominum nostrum, qui a Paganis amplius contem-
tus, et a Iudeis crucifigendus, et a Sacerdotibus
Sanctorum electorum tuorum, & Ecclesie trahi-
dem Filiū tuī sponsa placuisse, recordare miseremini
& obliuisci Idolatriæ, & Infidelitatis eorum, fac ut
que agnoscat, quem misisti Iesum Christum filium
Dominum nostrum, qui est Salus. Vna, & Resurrexit
per quem saluati & liberi sumus, cui sit gloria per
facula seculorum. Amen.

Respondet. Fortasse id obtinuit à Sancta Sede
si ipse, utpote Summi Pontificis in iis Regionibus
gatus, sibi id indulgit? Quid si Sanctus vir, divina
ratione, id fecerit?

4. Audivi quendam propugnantem pro S. Xaverio
dicentem eum ante Tridentinum, & Pium V.
dicentem fuisse; Nam Concilium Trid. concionem habuit
Pio IV. Anno Domini 1563. ex Bellarm. in Censura
& Pij V. supradicta Constitutio prodit anno 1585.
Sanctus autem Xaverius ad Indias appulit anno
1542. ibique vita gloriose defunctus est anno
Lucena in *vita Xaverij* lib. 1. cap. 12.

Sed est minus sufficiens exculatio. Primo, quia non debuit Sanctissimus Vir recedere in se tam ab ordine Militæ, tot annos ab Ecclesiæ receptio: hanc autem multos annos id cautum à Sacri Concilii fuerat in Concilio Cartaginensi tracto, et cæcato anno 397. (quod licet fuerit Provinciale, tamen tamen fuit in sexta Synodo Generali) habetur *can. 23. Nemo precibus aliunde deserviat, nisi prius eas cum instructoribus fratris consulet.* Milevit. 12. quod fuit fuit Innocent. I. habuimus deinde confirmatum anno 408. cavetur *hæretici, hæreses debere esse à Prædicatoribus tractatas, & in Concilio Synodo approbatas.* Vide Mauritium de Grego. de *gariis.* Conc. Trid. seu coll. Conciliorum.

5. Infero secundo, in Orationibus, seu Collectis nominant Regem, Reginam, filiosve, non excusantur tamen à mortali ex levitate materiam, sed cubi ex antiqua consuetudine iam præscripta.

Nihil addendum in Canone.

6. Infero Terriò, in Canone à Regularibus seu
nominandum suum Generalem, sed Episcopum
(loci inquam, non Sacerdotis, quod notat pro-
grinantibus) Ita Gavant. in *Robr. Miss. p. 2. T. 8. m.*
lit. N Si tamen illum aliquando nominent, non
peccatores (leve enim id ex se est) nisi veniant.

7. At Sacra Congregatio apud eundem, & *Dian.*
p. 2. tract. 14. ref. 40. declaravit esse mortale. Reliqui
tunc iga fore, cum fieret, vel ad mutandum ritum, vel
ex contemptu Episcopi, vel quid simile: et tunc non
puto id, quod ex se leve est sacram Congregationis
voluisse fore mortale precipere. Rodriguez *in sum.*
tom. 4. cap. 51. n. 13. apud cit. Dian. docet non peccare
mortaliiter ab eo, qui ignorat hanc declarationem
authenticam. Rectè. Cum igitur hæc sententia non con-
esse authenticam etiam ex hoc capite consti. mutari
sententia.

8. In eodem Canone Pium V. concessit
Regem in Hispaniis, notat Gavant. *ibidem.*

9. Infero Quarta, similiter non licere addere in Canone nomina Sanctorum, etiam Patroni loci. Patet à fortiori, cum nec fieri debeat in Litanis, quod intelligendum de publicis coram populo. Ita Sacra Rituum Congreg. 22. Mart. 193. apud Gavant. in Man. Episc. Litanie. n. 5.

Hinc hac occasione advertet, nec per se idem licere in Confectione Generali, quæ dicitur initio Missæ; per se (inquam) nam cæterum satis levis materia est, & usurpari à Regularibus nominando suum sanctum Patriarcham sine scrupulo non raro video.

Nihil addendum in instrumentis Sacris. Vbi de Duplici Pallam.

10. Infero Quinta. Quid dicendum de eo, qui addit aliquid præter consuetam in Sacro Ministerio? Et quæstio esse solet, de iis, qui adhibent Pallam, alteram quidem pro cooperando Calice, ut moris est, alteram vero ad recipiendum Sacram Hostiam supra Corporale, ipso uno Corporali non contenti.

De hac re non nisi verba Gavanti in Rubr. Miss. p. 2. tit. 1. n. 1. lit. M. fin. hic iuvat exhibere. Qui duplicem adhibent Pallam (inquit) alteram pro Calice, alteram pro Hostia, approbante, ut aiunt, Summo Pontifice, non sunt reprehendendi, non tamen imitandi sunt ab aliis sine Pontificis facultate: esset enim additio Ritus, quæ est à Pio V. prohibita. Hac Gavantus. Et rectè, si enim id Pontifex concessit, locus non est quæstioni.

CAPUT VI.

Quales Missæ à Capellano, vel sacerdote sint recitandæ.

Missæ vel celebrandæ sunt ex devotione, vel ex stipendio accepto, vel ex promissione, vel ex iuncta quapiam obligatione; & de singulis quæri potest, quales Missæ sint recitandæ. De singulis ergo separatim.

§. I. Quales Missæ ex devotione liceat recitare.

1. Illas licet, quæ à Rubricis Missalis præscribuntur. Præscribuntur autem regulariter eæ, quæ concordant cum Officio illius diei: nam etiam in festis simplicibus iuxta Rubricas fieri, si non sæpè, sed raro, & ex causa fiat mutatio. Licet enim in Rubrica Missæ votivæ, num. 3. dicatur, votivæ posse dici pro arbitrio Sacerdotis, quocumque die Officium non est duplex, tamen in Rubrica quæ ponitur ante ipsas Missas votivas de Sanctiss. Trinit. & sequentib. sic habetur. Sequentes Miss. votivæ licet pro Sacerdotis devotione quacumque die dici possint per hebdomadam, quando festum non occurrat, hoc tamen passim, nisi rationabili de causa fieri non debet, sed quoad fieri potest Missæ cum Officio conveniant, & in Rubric. quæ ponitur ante Missas votivas Beatissima Virginis. Quæ Missæ votivæ diei dici possunt, quocumque die, nisi fuerit Dominica, vel Officium duplex. Vbi rectè notat Gavantus in Rubric. Miss. p. 1. tit. 4. lit. O. idem propter paritatem rationis, esse in omnibus votivis, ut nimirum passim non dicantur in Dominica, vel Officio duplici.

2. Ex his ergo Rubricis simul unitis colligimus primò arbitrium Sacerdotis, vel eiusdem devotionem non esse hic ample, sed aliquantulum strictè intelligenda; nempe pro arbitrio, seu voluntate rationabili, & ex causa.

3. Secundò, iuxta Rubricas, regulariter non licere Missas votivas vel pro Defunctis (quæ ad votivas redeuntur) celebrare, in die Dominica, in festo duplici. Et in his omnibus diebus, in quibus prohibetur fieri de

festo, duplici. Argumento nimirum sumpto à fortiori atque aded non posse celebrari votivas infra Octavam Epiphaniæ, Paschatis, Pentecostes, Feria quarta Cinerum, in Hebdomada majori, in Vigiliis Natalis Domini, & Pentecostes. In cæteris vero licere. Illos dies, non permissos, seu prohibitos; hos vero, permissos vocabimus, in posterum. Dixi (regulariter) quia excipiuntur causæ graves, quando etiam in festis, sed non maioribus conceditur à Rubricis cantari duas Missas. Alteram Votivam solemnem cum Gloria, & Credo, in parametis convenientibus, v. g. de Eucharistia, quando solemniter est exponenda, altera de eadem corrente. Dixi iterum (regulariter) propter quasdam concessiones, de quibus mox num. 8. 13. 14. & quidem quando favent similes concessiones, vocabimus deinceps, claritatis gratia, dies concessos. Patet quis ad maiorem instructionem, quanam existimandæ sunt graves causæ.

Respondeo, quæ faciunt ad bonum Reipublicæ, & Principis, vel Prælati, qui Reipubl. caput est. Hinc necessitas pluvie, ingruentis belli, grassantis pestis, vel mali cuiuscumque universalis, sicut dat causam processionis generalis, sic & Missæ prædictæ; salus item ex infirmitate periclitantis Summi Pontificis, Episcopi, magni Principis: Comitum item Generalia, vel Provincialia Regularium, & expositio Eucharistiæ tum in diebus ultimis Bacchanalium, tum in cæteris diebus pro illis locis, ubi per gyrum toto anno Oratio quadraginta horarum celebratur: quia pertinent ad bonum commune; sicut etiam solemnes gratiarum actiones pro impetrata communi gratia, huc reducuntur.

Nota autem Gavantus part. 2. in Rubric. Miss. tit. 14. num. 2. & 3. in dicta solemniori expositione Eucharistiæ, debere cantari Missam votivam de Sacramento, quæ habetur circa finem Missalis, non autem festivam Corporis Christi (nisi casus accideret infra eisdem Octavam) & tempore Paschali addendum esse Alleluia, sicut in cæteris votivis: dici item debere unam tantum Orationem cum Gloria, & Credo (unde videtur colligi, non oportere in fine Missæ recitare Evangelium diei) & Præfatione de nativitate, quia solet esse publica causa, non autem hæc convenire in Missis privatis.

Advertit denique Lazana tom. 1. c. 21. n. 27. quando in dictis occasionibus adhibenda sunt ex Rubricis paramenta violacea, consequenter in Missa solemniori omitti debere Gloria, & Credo.

5. Iam verò duo hic restant inquirenda. Primò, quod peccato peccant, qui dicta non observant. Secundò, quæ sunt causæ rationabiles non observandi.

Quid peccet, qui Votivam, vel aliam à corrente, etiamse currens sit duplex, sine causa celebrat.

6. Dico, consulendum quidem esse, ut id non fiat, tamen si fiat, non puto esse (secluso contemptu, & animo introducendi novum Ritum) mortale, saltem in Missis privatis. Ita Bonac. citans Azor. Rignald. Sorum, Medinam, aliosque, de Sacram. d. 4. quest. ult. part. 7. §. 3. num. 2. Ratio est, quia non apparet de hoc latum esse grave præceptum, cum solæ Rubricæ id non offendant, quæ ut supra cap. 5. §. 1. diximus, interdum solam consilium inducunt. Esse veniale ego non dubito, quia Rubricæ de hac re, cum continent magnam convenientiam: sitque in contrario aliqua boni Ordinis turbatio, videntur in praxi esse receptæ sub veniali, nisi excuset causa aliqua, de qua mox. Quamvis non negem probabiliter suarium de Sacram. disp. 81. sect. 3. §. 1. Dico primo, sequiturque Portella dub. reg. V. Missa, num. 7. in Missis privatis (nam in solemnioribus maior est rigor observandus, ex Bonac. de Sacram. d. 4. quest. ult. §. 7. num. 3.) nullam culpam agnoscere, cum non sit ullum de hac re, ut diximus, præceptum